

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 10 kor. — fill.	
Fél évre . . . 5		Fél évre . . . 5	
Negyed évre . . . 2	50	Negyed évre . . . 4	
Egy hónap . . . 1		Egy hónap . . . 1	70
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sorra 4 fillér.

A hajduk és a Bocskai szobra

Irta: **ifjabb Móricz Pál.**

Egyik helyi lapból azt olvastam, hogy a bősziroményi hajduk neki buzdulva a nánási hajdu atyafiak által ujabban és igen sikeresen indított mozgalmon, hogy Kossuth Lajosnak rövid határidőn belül, lehetőleg még ez ünnepi évben szobrot emelnek, szinte megmozdultak, hogy ők meg a bősziroményi piacot ékítik fel a Bocskai István fejedelem szobrával, a mely célra már néhány száz koronát az évek hosszú sora alatt gyűjtöttek is össze.

Dicsérjük és helyesljük az eszmét, de nem oly módon, ahogy azt helyi lapjainkban bizonyosan valamely bősziroményi tudósító felvetette, hogy ugyanis a király által Budapestnek öntetett és adományozott tiz szobor egyikét, a Bocskai szobor érczmását fogják megöntetni, a mi végből a mozgalmat újból megindítják.

Ez alakban nem helyeselhetjük a különben dicséretes eszmét, melynek a megvalósításával régi köteles haláljokat rónak le «Bocskai angyalai» atyjok, fejedelmök iránt.

Előterjesztem a kifogásokat. Az egyik az időkérdés. A míg a bősziroményiek a szobor megvalósításához szükséges pénzt összehoznák, addig Isten tudja hány év czammogna el ömlőlével, az eddigi sikerek, a hosszú évek alatt gyűjtött csekély 1176 korona eredménye legalább nem igen biztató kezdet. Szóval illetékesen a Bocskai-szobor megvalósítását ismét, hangzatos frázisok szalmalángként lobbanó hajdu lelkesedéstől övezve újból az emberi kor végső határáig tolatnak tovább, mert arra nem számíthatnak a bősziroményiek, hogy a többi öt hajduváros esetleg az ujonnan kikerített Hajdúvármegye összesége erejét megmozdítsa arra, hogy a bősziroményiek a többi hajduság tetemes segélyével állítsák fel piacukon a fejedelem szobrát. Erre nem kötelezi semmi a hajduság többi részét, melynek a háláját leróni más módja és más kötelessége van. Ez az, hogy ne csak Bősziroményben, de a többi öt régi jogu hajdu városban is álljon a Bocskai atyánk szobra, mert Bocskai iránt nemcsak a bősziroményi hajduk, de a többi hajdu vá-

rosok lakói is örökhálával tartoznak, mert Bocskai volt az, aki a hajdukat az alkotmány sánczain belül vezérelte, nevezetesen nemesi kiváltságokkal tüntette ki és ma is virágzó fejedelmi gazdag és nagy földbirtokok adományozásával lehetővé tette a fennmaradásukat, jelenlegi boldogulásukat. Nem elég tehát, ha egyedül Bősziromény piacán emelkedik Bocskai szobor. Ennek a szobornak, a hajduság atyja szobrának, mindenik öt hajduvárosban ott kell ékeskedni, azért az ezen alapon indított mozgalom az egyedüli helyes és méltó mind Bocskai fejedelem örök érdemeihez, mind a hajduk örök hálójához. És ezen az alapon számíthatunk is arra, hogy az eszmét mindnyájunk édes gyönyörűségére és büszkeségére megvalósíthatjuk, mert ekkor bizonyosan egy hajdu város, egyetlen törzsökös hajdu sem húzódnak vissza, a nélkül hogy magát ne pellengérezné.

Tehát a hajdu földön nem egy, de hat bocskai szobrot kell állítani. Ámde a költségekre való tekintetből, tekintve, hogy elegendő ezen célra mily sanyaru sikerek mellett áldoztak a gazdag hajduk, önkénytelen a kérdés, hogy megvalósítható-e a hat szobor, mikor egyet sem voltunk képesek felállítani?

Igen! Alább kifejtjük, hogy mily uton, mily módon. Azonban előbb azon bősziroményi képzelődést akarjuk kiirtani a fejből, amelyek netalán helyesnek találták volna és befogadták volna azt, hogy ugyanis a király által Budapestnek adott Bocskai-szobor érczmását szerezzék be Bősziromény, vagy bármely más hajduváros.

Mi ennek az eszmének nem vagyunk barátai, sőt határozottan kifogásoljuk azt. Megengedjük, hogy művészi tekintetből szabályos szobor a Holló Barna Bocskai-szobra, de hazafiúi, hajdu szempontból nem az; mert egyik az, hogy noha bár e szoborképpen a Bocskai fejedelem arca, pánczéja, sisakja, kardja korszerű hivatalos és izmos katonát mutat be a szobor, de nem jelképezi előttünk azt, a mit elsősorban jelképeznie kellene, a magyar szabadságharczok egyik legdicsőbb vezérét, a ki diadalmasan a porba tapossa a Habsburg-generálisok kétféjű sasos, zsarnoki zászlóját? Nekünk pedig, hogy az igazi Bocskai fejedelem emlékét őszintén tisztelhes-

sük, nem egyedül pánczél és sisakos erős vitéz alakra, hanem oly szoborra van szükségünk, mely a szabadságharcz osztrák verő diadalmas vezérét mutatja be lába alatt a porba tiport kétféjű sasos zászlóval . . .

Másik tontos kifogás pedig a Budapesti Bocskai-szobor ellen az, hogy nem fejezi ki azt a viszonyt, azt a kapcsolatot sem, mely a hajdukat örökidőre Bocskaihoz fűzi. Nyilvánvaló azért, hogy a budapesti tökéletlen Bocskai szoborral való kísérletezésről le kell mondani és hogy a történeti valóságnak, a mi különleges helyzetünknek megfelelő eszmét kifejező Bocskai szobrot kell öntetnünk, ámde nem egy hajdu városnak, hanem mind a hat hajduvárosnak; mert ez ki is viheto. És most már rátérünk arra is, hogy miként?

Hajdu-Bősziroményben ma is fenáll a régi hajdu kerület ősi és ma is erős székháza, a melyet az új Hajdúvármegye jogtalanul bitorol, a mennyiben azt vagyon leltárában szerepelteti, hisz ez a ma is diszes, méltóságos emeletes székház a régi hat hajdu városnak tulajdona, a régi kerület építette és tartotta fent ezt a méltóságteljes székházat, így tehát annak jövő sorsa felett rendelkezni ma is a hat hajdu város, az ősi hajdu városok az egyedüli illetékesek és az bitor, gazdátlan jószágnak nem tekinthető, nem kezelhető, már pedig ma nem más. Mert ha van némely jövedelme, akkor az a jövedelem az új Hajdúvármegye tekintetes pénztárába folyik be, abba a pénztárba, a melyhez a kapcsolt résznek is joguk van. Ez nem helyes, ez nem igazságos így!

Most azonban alkalmunk nyílik, hogy a régi birtokot a régi kerület ősi hagyományainak megfelelőleg értékesíthessük. Elkell adni ezt a székházat és az ebből befolyt összegből, mely a mi vélekedésünk szerint 50—60 ezer forint is lehet, felállíthatjuk a Bocskai atyánk szobrát mind a hat hajduvárosban. De ha esetleg kevesebb árt nyernénk is régi kerületi házunkért, az mindenesetre oly tekintélyes alap volna, hogy némely, a hat hajduvárosnak az erejét nem terhelő, hozzájárulással ez esetben is és pedig rövid időn belül felállíthatnánk mind a hat városban a Bocskai szobrát,

mert az első eredeti minta után a többi hasonló becsü ércmásöntést már jóval olcsóbban kaphatnánk és így a hat szobor között egyenlősíthetnénk a rendelkezésre álló alapot.

Ez az eszme, én úgy hiszem, egészséges eszme. És én nem gondolok olyan pipogya hajdut, aki ne helyeselné ezt! Elsősorban a böszörményi testvéreknek kell felkarolni ezt. Nekik saját külön érdekek fűződnek ehhez a régi széképülethez. Mert a ki v laha Böszörményben megfordult, bizonysgot tehet arra, hogy micsoda hátránya ennek a virágzó gazdag városnak, hogy nincs megfelelő nagy belső piacza.

A régi kerületi ház megszerzésével ezen a bajon is segíthetnénk a böszörményiek, de megszabadulnának más csufaságtól és szegényektől is. Ez a csuf-ág, ez a szegény a böszörményi piacon az az elavult kórházhoz hasonlítható szűk, büzös, lyeklyukos ugynevezett városháza, mely dohos, elült, szegényletes rongyos, toldozott-foldozott ház nemcsak a piacunk legszebb részét foglalja el, de eltakarja azt a valóban gyönyörű, díszes és hatalmas református templomot is, a melyhez messze-földön nincsen fogható szép és nemes kiállítású templom.

A böszörményieknek tehát saját érdekek kívánja e rozoga község ház melőbbi lebontását, melyet is lebontvan, még a nem kevésbé szegényletes kiállítású nagyvendéglőt is lerombolva és ezen teleknek egy részét is az így nyert piacához kape-olván, oly hatalmas tért nyernek a város közepén, a melynek ismét nem lesz párja, talán az országban sem és a melyet bizonyára inkább fog ékesíteni a Bocskai szobor, mint az a jelenlegi dohos verem, a melynek városháza a neve?

A régi, ma is erős és méltóság-teljes kerületi ház pedig megfelelő átalakításokkal és kiépítéssel oly városházája volna Böszörménynek, a melyre ismét csak büszke lehetne. Ámde ha a böszörményi hajdu testvérek magok nem reflektálnának a régi kerületi házra, a mit nem hihetünk, mi nekünk többi hajdu városi lakosoknak ekkor is keresztül kell hajtánunk ez épület eladását, mert nekünk abból csakugyan semmi hasznunk, hogy e nagy, díszes épület ott áll, hogy az őseink fillérén emelt épületnek az esetleges jövedelme azon Hajdúvármegye pénztárába folyik bele, a mely e székház felépítéséhez és fentartásához egy lityinggel sem járult.

Midőn tehát, ily körülmények között arról van szó, hogy ott továbbra is fentartsuk haszontalanul régi székházunkat, vagy pedig eladás útján értékesítsük, úgy hiszem, nem habozhatnak a hajduk. Nem z-ebrákoskodásból, nem kapzsiságból cselekedjük az eladást, hanem azon nagy, nemes és szép eszme megvalósítása érdeké-

ben, hogy az ekként nyert alpból mind a hat hajdúvárosnak felállítsuk a Bocskai ércszobrát és hogy végre így örök hálánk csekély részét lerójuk legnagyobb jöltevőnk iránt. Nem is képzelhető szebb, dicséretesebb alkalom, mint a Bocskai szobrok alapjára értékesíteni a régi, a hajdúvárosok zömére már hasznavehetetlen kerületi házat!

Nos, mit szölköz hozzát hajdu atyámfiai?

Parlamenti élet.

(Debreczeni és Hajdúvármegyei Kossuth-párti követekről.)

Irtá: **Szabad Hajdu.**

Debreczen és Hajdúvármegye a hazafias küzdelmekre hivatott Kossuth-párti követeket küldött a parlamentbe, a kik a tevékenységet, magyar erőt és életet képviselik a parlamentünk lombo és megalkuvó urai között.

Az öreg kurucz Thaly Kálmán generálisok mellé Debreczenből és Hajdúból oly tehetséges és elvű Kossuth-párti követek tömörülnek, a kikre bármely választókerület büszke lehetne.

Mi büszkék vagyunk rájuk. Maga az öreg kurucz Thaly generális a partok fölött kiemelkedő, érdemes, faradhatatlan vezéri alakja a parlamentnek, aki ez új parlamenti idősakban sem hagyja hüvelyben rozsdásodni a fringját, meg-meg forgatja azt. Nemzete, pártja lelkesül e fölött. A labanczok hátán pedig csakugy porzik, szakadoz a sárgafekete zsinóros mente.

A régi magyar nemzeti eszményekért ma is egyik első a küzdötéren Thaly Kálmán, a ki mint történetíró, a nagy Rákóczi dicsőkorának aranyennás krónikása, mint költő, mint parlamenti szónok, mint a magyar tudományos világnak kiváló büszkesége örök nevet és érdemeket szerzett magának a nemzeti kortörténelemben.

Mindig érdeklődést keltenek a parlamenti felszólalásai. Most legutóbb a honvédelmi tarcza tárgyalásához szólott az öreg kuruczgenerális, a szeretett tarogatós, e beszédet alább közöljük is. Fejérvary báró labanczgenerális nem köszönte meg.

Kipróbált bajnok Thaly Kálmán generális mellett Hajdu vármegyéből, a nádudvari követ Papp Elek bátya is. A nyakas kunfi, a ki már megjelenésével mutatja, hogy milyea volt hajdanta az erős magyar. Domboru mell, foszes inak, rözsa piros arcz, hetyke bajusz és a dali viselet egy náció előtt sem tette utáltá a magyart. Kossuth-párti Elek bátya még ilyen magyar. Zsinóros, ezüst gombos a budája és zamatos a beszéde. Ő szintugy örökös követ Nádudvaron, mint Thaly Kálmán Debreczenben. A kerületében jelesebb lakodalom, keresztelő alig esik meg nála nélkül. Pompás népszónok, de a parlamentben a szakkérdésekhez is alaposan szól. Most a pénzügyi költségvetéshez van feliratkozva, de már ez évszakban másszor is szól a nép érdekében.

A többi debreczeni és hajdúvármegyei követ mind új ember a parlamentben, de már egyik sem ösmeretlen harcász. Már leginkább mindnyája aratott ott sikert és elismerést.

Ime mindjárt itt van közöttük Bakonyi Samu, a Debreczeni II-dik választó kerület szeretett Kossuth-párti követe.

Elmondható róla, hogy mint „a vált leány — varat nyert . . .“

Előbb az igazságügyi tarczához szólott. Ekkor kimondta fölöle a kritika, hogy európai látókörű, nagy tudású, alapos jogász, a ki mint a puskaport szokás, szárazon tartja az érveit, azonfelül előadása is higgadt, mesteri mint a gyakorlott czéi lövőnek a tartása.

Most pedig a honvédelmi tarcza során másoldaláról, más erényeivel mutatkozott be Bakonyi, a midőn hazafias lelket és érzéseit tárta fel és az ő zenés, csengő hangján elragadó tüzrel, hévvel sorolta fel az osztrak párt által rajtuk ejtett sérelmeket. Megblyegezte azokat és követelve igaz jussainkat.

Előbb, mint a melytudású jogász, most pedig mint a megalkuvást nem ösmerő letkes hazafit tanulta megbecsülni párt a parlament, mely a debreczeni fiatal követben nem szalmázó, de minden erős, hazafias munkára kész és képes erőt nyert.

Ezen esütörtökön mondott nagy hatású beszédet lapunk hétfői számában közöljük teljes szöveg szerint.

A hajdu városok között a legnagyobb város Hajdu-Böszörmény. Maga képez kerületet. Nem röstelkedhetik a követje miatt A mi Benedek János barátunk is fenyesen kiállotta már a „vármegyéről“ mondott nagy, tartalmas beszédében a tűz próbát . . . Eleven kedélyű, sziporkázó szellemű, csupa izom, csupa eg-szszég, csupa étvágy és tűz a böszörményi hajduk fiatal követe, kihez az országos párt is a legszebb reményeket fűzi; de állítjuk magunk is, hogy midőn legény kell a gátra, a mi Janesi barátunk az első között lesz a gáton . . .

Kipróbált, kedvelt szónok ő nemcsak a komoly zöld asztal, a derős fehér asztal, de a szabad piacok szeszélyes tömegei előtt is, amelyekre Benedek Janesi, az ő csengő hangjával hol a szenvedélyek szilaj cimbalomhurját verdesve, hol a vaskos, de egészséges magyar humor cizteráját pengetve, gyújtón tud hatni; miért is a választási küzdelmek alatt, a ketséges kerületekben megfordulva, több helyütt segített diadalra emelni a párt zászlaját.

Rákosi Viktort, Sipuluszt is nyereségnek tekintheti pártunk és a kerülete.

Mindjárt az első csatavonalban szokott harcászni. Robbanós ötletei veszedelmesebb sebeket ejtenek parlamenti kormány-párti figurákon, mint az angol lesipuskás zsoldosok reitegett „dum-dum“ golyói a burokon. Rákosi felszólalásaival már eddig is több zajos sikert és viharzást gerjesztett. A gyilkos kacaj egyfelől s a fájdalmas sziszegés a megtámadott labancz táborból.

A „hü szász“ bruderek aligha fogják felolvasásra hívni S puluszt, ugy ledörzsölte róluk a szerintük egyedül üdvözítő „Alldeutsch“ szenteltvizet. Fejérvary generális is a sarokba szoritotta Rákosi.

A guny nyilaitól szinte elvérzett a vitéz osztrak-general, kinek a kaszárnyából söpört vitz-lövegei erőtlennül mállottak szét, mert Rákosiban mesterére talált a „snájdig generalis.”

A legutóbbi parlamenti gyűlésen meg egész szíllóigévé vált Rákosinak egy mondása, midőn a léghajós Lipót Szalvátor főherceget leplezte le, a ki a Széchényi gróf Margitszigeten mondott magyar üdvözlőbeszédére ezzel felelt:

Ich bedauere, dass ich die Landessprache nicht spreche . . . (Én sajnálom, hogy a tartományi nyelvet nem beszélem . . .)

Erre mondotta Rákosi Viktor oly kitűnő jellemzéssel, hogy:

— Ez a királyi herceg nem a sziamí herceg volt, hanem Lipót Szalvátor főherceg . . .

Rákosi Viktornak ezt a szenzációs rövidke beszédét lapunk más helyén hoztuk, mert ez is bizonyítja, hogy a bécsi urak, mily kutya sem veszik a mi ugynevezett függetlenségünket, mert a fenség szerint a mi országunk is csak oly tartomány — in deinem Lager Oesterreich — mint például Krajna vagy Galiczia . . .

Egyáltalában véve Rákosi Viktor is azon újabb erői közé tartozik a képviselőháznak, a kik a közkatonák sorából mindjárt a vezető tisztek közé léptek elő . . . Azon az uton halad a kerületben is, hogy örökös mandátumot biztosít magának . . . Mert ime Sipulusz már „koma” is . . . És akiket képes volna hidegen hagyni a Sipulusz szeretetreméltósága és képe, azok is feltételek nélkül teszik le a pártoskodás daczfegyverét a bajos, kedves Sipuluszné komámszony előtt, a ki Nanáson — legutóbb — egy népgyűléssel egybekötött keresztelón a nepek szazai előtt tartott keresztvize egy kis siró-rívó székellyel oltott hajduleánykát.

Még a szoboszlói lovas hajduk követjét vitéző Kovács Gyula urat se hagyjuk ki a sorból. Híres táncz a szoboszlói kopogós, de még híresebbek voltak hajdanta a szoboszlói sarok, a hajdumonda szerint: valamelyik Gáti uramat, aki eszmástól együtt ragadt le az utca sarába, úgy kellett csapó fával kiemelni. És hogy már többé nem esnek meg ily „fenakadások”, kulcsos Szoboszlón, abban Kovács Gyulának is nagy az érdeme, aki — mint a város polgármestere — nagyon sokat működött szülővárosa fejlesztésén. Városa halás is a tapasztalt javakért. Szeretik, még pedig hogy mennyire szeretik Kovácsot, biznyság erre, hogy a legutóbbi névnapján 200-nál is többen vettek részt.

Kovács Gyula eddig a városa, a vármegyeje életében szerepelt zajtalanul, de hasznosan. A parlamentben sem igen várta zajosabb szerep, de mint a Kossuth-párt bajnoka mindig hű és biztos védője lesz nemzeti zászlónknak, ezért a kerület nem vesztegette benne méltatlanra bizalmát.

Egyébiránt Kovács Gyula a legkövérébb a megyei Kossuth-párti követek közül, (noha mellesleg megjegyezzük, egyik sem hajlandó közülök a szárazkórságra. Szerk.) mi azonban hisszük, hogy ha nem is rakétázik,

azért a beszédei is súlyosak lesznek. Mi tehát a szűzbeszédét kíváncsian várjuk és sikerén öszintén örvendünk; mert ne feledjük, hogy Kovács Gyula törzsökös lovas hajdu. Vérünkben való vér, szóval a mi emberünk, a kiről a Kossuth-párti képviselőtársaival együtt még máskor is szívesen nyilatkozunk. Tanulságosak az ilyen tükörképek. Ezekből a „mindenható” választók is látják, hogy nem holmi gegyulákat választottak, de gátra temett férfi mindnyája a debreczeni és hajdumegyei Kossuth-párti követ.

Thaly Kálmán a Ludovika-Akadémiáról.

Debreczen város független Kossuth-párti polgárságának szeretett öreg vezére, az első választókerület választott követje Fejérváry miniszter egy megjegyzése által szólasra provokáltván, május elsején beszédet tartott a képviselőházban. Ezeket mondotta:

Thaly Kálmán: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) A miniszter urat be kell várnom, mert hozzá szólok, a honvédelmi miniszter urhoz. Választ varok tőle, az ő szavaira kell reflektálnom. (Felkiáltások: Itt van!)

Itt, a költségvetésnek „katonai és honvédtanintézetek” rovatánál, veszek alkalmat magamnak röviden felszólalni. Nem akarok belemenni a dolgok mélyébe ezen alkalommal. Máskor tettem ezt; de most — fájdalom — nem is vagyok abban a lelki állapotban, hogy ezt tehetném. Hanem, mivel a t. honvédelmi miniszter ur tegnapi beszédében, a mikor én nem lehettem még jelen az ülésen, egyenesen a személyre hivatkozott ezen ügynél, erre vonatkozólag akarok egy pár szavát megjegyezni. A t. miniszter ur az Országgyűlési Értesítő nyomán leszek bátor felolvasni azt a pontot, a melyben reám hivatkozott. Tóth János képviselő urral polemizálva mondta a miniszter ur, hogy (olvassa): „Ócsárolja a képviselő ur a Ludovika-akadémiát. Méltóztassék bemenni, méltóztassék meggyőződni, hogy mi történik ott. Itt van Thaly Kálmán képviselő ur, a ki, fájdalom — és ezt a részvétét meghatva köszönöm meg — „most nincs itt, az is kikelt minden alkalommal. Odament, megnézte az intézetet és más véleménye volt. Ugy tudom, hogy Pichler Győző képviselő ur Pécsen járt, megszemlélte ott a hadapródiskolát és megelégedésének adott kifejezést. Ha tehát a függetlenségi párt képviselői járnak ott és látva a dolgokat, még ők sem találhatnak kifogásokat, akkor, azt hiszem, hogy ezeket az intézeteket talán még sem lehet ócsárolni.”

Igy beszélt a t. miniszter ur. A mi illeti az „ócsárlás” kifejezést . . .

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Nem arra vonatkoztattam!

Thaly Kálmán: . . . Én nem voltam jelen Tóth János képviselőtársam beszédénél, de olvastam azt a lapokból és talán az az „ócsárlás” szó egy kissé erős éskemény és úgy hiszem, csak véletlenül csuszott ki a miniszter ur ajkán; mert olyan dolgokat, a mik egyenesen ócsárlást jelentenek, talán mégsem mondott Tóth János képviselő ur.

A mi már most azt a csudálatos átváltozást illeti, hogy itt vagyok én, Thaly Kálmán, a ki mindig kikeltem a Ludovika-akadémia ellen — ezt ugyan nem irnám alá; a jót elismertem mindig benne, a rosszat nem helyesletem — hogy itt vagyok én, én odamentem, megnéztem az intéze-

tet és más nézetem volt, mikor kijöttem, hát meglehet, hogy hanyatló korommal emlékező tehetségem rosszabbodik, bár barátaim nem tartják ezt a legrosszabbnak; de visszatérve erre, nem tudom elképzelni ezt a látogatásomat. Többször is látogattam én a Ludovika-akadémiát régebben, azonban arra a látogatásra, a mely engem megfordított volna, a mely csodát tett volna velem, nem emlékszem. Azért igen óhajtánám, hogy a t. miniszter ur bővebben utalna arra, hogy emlékező tehetségemnek esetleges fogyatékosságait helyreigazíthassam. Én a Ludovika-akadémiában régen voltam, még Szvetics igazgató idejében voltam ott utoljára. Szvetics altábornagy nyugdíjban van; ahi hiszem, 8—10 esztendeje annak, hogy megszünt igazgató lenni. Akkor elismertem minden jót, a mit láttam, tudtam azt, hogy Szvetics igazgató valóságos édes apja a növendékeknek, a ki szeretettel gondoskodik róluk. Azonban a hiányokat is, a hibákat is elmondtam az intézetről, de azok a hiányok és hibák nem az ottani kezelésben és személyzetben rejlettek, hanem a rendszerben, a mely rendszer szerint kellett a Ludovika-akadémia igazgatójának és tanárainak eljárni, bárkik is voltak azok. Nevezetesen mindig kiemeltem a növendékekkel való emberies, becsületes, derék atyai szeretettel való bánásmódot, ugyanakkor mindig kárhoztattam és törvényellenesnek is nyilvánítottam azt, hogy némely tantárgyakat is németül adnak elő, mert a Ludovika-akadémia tannyelve eredetileg kezdettől fogva és törvényileg mindig a magyar volt. Törvénybe is volt ez dekretálva és azért sohasem tudom helyeselni bármilyen szempontból, hogy mint tannyelv a német nyelv a Ludovika-akadémiába bevitessék.

Nehogy félreértessem, ki kell jelentenem, t. miniszter ur, hogy én azt nem kárhoztattam, hogy a növendékek a német nyelvet megtanulják és a francziát, vagy angolt. Az ember ahány nyelvet tud, annyi ember. De hogy a tannyelv német legyen, az törvényellenes. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ezt róttam meg. Azt, hogy a társalgási nyelv helylyel-közzel német, hogy gyakorolják magukat németben, francziában, de a tanórákon kívül, azt praktikussági szempontból nem kifogásolhatom. Nagyon sok jó magyar embert ismerek, a katonaságnál meg épen, a ki ugyancsak kimutatta a magyarságát, de azért németül tud, sőt volt olyan is, a ki németül jobban tudott és mégis vértanu-halált halt a magyar ügyért (Igaz! Ugy van!) Mondom tehát, nem kárhoztattam soha azt, hogy németül tanulnak nem is kárhoztattam, de hogy német legyen a tannyelv, akár itt, akár más katonai iskolákban, az már nem engedhető meg semmi kép. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Kárhoztattam például továbbá olyan dolgot, a mikor a negyedik évfolyamot kivezényelték Hentzi tiszteletére a kadét-iskola udvarára. Engedelmet kérek, ez a honvédség presztízisének, nem akarok erős kifejezést használni, nagy bántása, sértése, sőt, erősebb kifejezéssel élve, arczúlése. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mikor a Ludovika növendékeit hódolni kényszerítették annak az embernek, a kiről itt a házban már eleget beszéltem s a kiről most már nem akarok bővebbet mondani, ez hiba volt. Ünnpeltették velük azt a tábornokot, a kit a történelem, tudjuk, mivel vádol, és a ki a fővárost — szabad, nyílt várost — összelövette. Kárhoztattam, a mikor a Ludovika-akadémia vezetésében ily szellem nyilvánult. Tudom, nem az igazgatósnak, nem az kommandiroztatta ki, jól tudom, hogy felsőbb hatalom műve volt ez. Hiszen fájdalom, a legmagyarabb főhercegnek is jelen kellett lennie. Igaz, hogy

némán volt ott; és a mikor a legmagyarabb főherceget kiommandirozzák, nem csodálom, hogy a szegény negyedéves növendékeknek is ott kellett — nem igen jó kedvükre, sőt többet mondhatnék — lenniük.

Legújabbán ott volt a nagy ünnepély a Ludovika-akadémiában, a zászlósenteles, a mikor ő felsége a király maga is ott volt. Nem mentem el, bár meghívót kaptam, nem mentem el, mert tudtam, hogy azon az ünnepélyen a Gotterhalte-t kell hallgatni. Pedig szerettem volna gyönyörködni a növendékekben, mert tudom, hogy jelesek, jó a kiképzésük, megnézni való minden mozdulatuk.

Tudom, de fületem bántotta, lelkelem elkeserítette volna az, hogy azon az ünnepélyen a Gotterhalte-t játszik. — Kiemelem azonban ennek az ünnepnek is a fenylődalát, Nyíry ezredes beszédét, a melyet ott mondott, amely annyira hazafias volt és lelkesített király és haza iránt, igaz, hazafias intés volt, amelyet az ezredes a növendékekhez intézett. Csodálom, hogy az ezredes urat nem tették nyugdíjba.

Ahhoz a beszédhez és ahhoz a szellemhez, amely a beszédben nyilvánult, csak gratulállok. És ha oly szellemben vezetettik az intézetet, a melyben az ezredes beszélt, akkor megtudnék nyugodni. De sok oly tünet merült fel, amely viszont ellenkezesben áll ezzel. Tenyleg meg el az a szellem, a melyet a katonaság a régi osztrák czopfos katonaság még mindig fentartani iparkodik, nem mondom, a közös hadsereg minden tisztje, mert sok felvilágosodott fő van már ott, a kik már megis másképp gondolkoznak. Ha az a szellem hozatik be a növendékek nevelésébe, az nem lehet üdvös sem a Ludovika-akadémiára, sem többi magyar katonai intézetre.

Ezt rottam meg és újra meg kell említenem, hogy azért nem szavaztuk meg a katonai intézetekről szóló törvényt, (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) mert a Ludovikában levő növendékeknek joguk van arra is, hogy egyenesen a közös hadseregbe menjenek. Kimondtuk akkor, hogy így aztán a legkitűnbőket kiválogatják és a legkitűnbőbb erők a honvédegtől elvonatnak és a közös hadsereghez adatnak. Pedig kinek a pénzén nevelődnek ezek? Hozzajárulnak-e ehhez a közös hadügyi költségekből csak egy garassal is?

Nem tisztán a magyar állam költségén nevelődnek-e ezek?

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Mindenkinek a szabad akaratától függ, hogy oda megy-e.

Thaly Kálmán: Tudom, könnyű egy 16—18 éves fiúnak szabad akaratát irányítani rábeszéléssel, szeretettel és bánásmóddal, hiúság felkeltésével stb., tudom, hogy be nem zárhatják két hónapra kenyérre és vízre, ha nem akar menni, de oly fényes jövővel kecsegtetik őket, hogy a legkivalóbb elemeket oda viszik. Pedig kérdem: Jogos-e a mi pénzünkön nevelni a közös hadseregnek ilyen tisztet? Eleg van neki amúgy is és ez oktalan pazarlásra vezet, mert mi szegény ország vagyunk; Ausztria sokkal gazdagabb és így 34% helyett 100%-kal járulunk hozzá a tiszték nevelési költségeihez. A ki ezt szigorúan és tárgyilagosan, nem is pártszempontból vizsgálja, igazat ad nekünk abban, hogy ez egy abuzus, a mely ellen mindig felleptünk, specialiter én is felszóltam ellene.

Méltóztatik ezekből a t. miniszter urnak reám vonatkozó megtisztelő reflexiójára adott válaszból meggyőződni, hogy iparkodtam — csak röviden szólók, nem akarok a részletekbe belemenni — a jó oldalt is, de a rosszat is egyaránt itt megkü-

lönbözletni, és nem látom magamon azt a esodát és nem is emlékezem arra, a mit a t. miniszter ur itt mondott, hogy mikor oda mentem, egyszerre megváltoztam, és én, a ki azelőtt minden ellen kikeltem, csupa elismerést szavaztam. Én megmondtam mindig elismerésemet, a hol annak helye volt, de viszont aggályaimat is kifejeztem, melyek fennállottak és fennállanak. Örömmel törlődném ki azt a szakaszt, hogy a közös hadsereg számára adjunk a Ludovika-akadémiában nevelt fiukat. Én különben, részletesen nem akarván a tárgyhöz szólni, csak azért, hogy a t. miniszter urnak válaszoljak, voltam bator ezeket elmondani, más-különbén pártom határozata értelmében a költségvetést, illetve ezt a tételt nem fogadom el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Nem a sziámi herceg volt . . .

(Rakosi Viktor újabb sikere.)

A honvédelemügyi tárca költségvetésének tárgyalása során nevezetes, nagy hatást keltő beszédekkel mondott Rakosi Viktor a hajdunánási választókerület követe. A t. háznak május 1-én tartott gyűlésén mondotta ezen második, inkább rövid, de szenzációs fellépést keltő beszédét.

Rakosi Viktor: T. képviselőház! A mit mondani akarok, az tulajdonképpén a honvédelemügyi intézetek kérdésével csupán csak eszmei összefüggésben áll, annyiban t. i. hogy ez szintén a katonai nevelés fejezetéhez tartozik. (Halljuk! Halljuk!) Két uralgó esaldból való herceg tartózkodik ma Budapesten. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik ma a Margit-szigeten rendezett leghajó-kiránduláson, mint a katonaleghajótársaság igazgatója felszállt. Midőn a Margit-szigeten megjelent es gróf Szechenyi Béla őt magyar beszéddel üdvözölte, azt felelte rá, — seza tegnapi vitának igen érdekes kiegészítő része — hogy: „Ich bedaure, dass ich die Landessprache nicht spreche.“ Ez a királyi herceg nem a sziámi herceg volt, (Élénk derűtség) hanem Lipót Szalvátor főherceg, Landessprache: ez ugyanaz a felfogás, a melyt a honvédelmi miniszter ur tegnap elfoglalt, midőn a magyar nyelvet a tóttal, románnal, szerbvel egy rangba helyezte. Ez a Landessprache az, a melyt a mi nemzeti ségünk hirdetnek, a mely osztrák találmány, ausztriai import, mert ott példának okáért Stájerben a szlovén, Galicziában a ruthén, általában a másdrangu nemzeti ség nyelvet nevezik Landessprachenek. Mely sajnálatomnak adok kifejezést a felett, hogy hiányos nevelés, vagy más efféle okok folytán nem világosítják fel az illetőket arról, hogy a magyar nyelv és a magyar nemzet milyen szerepet játszik ebben az országban. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Akkor azután nem csodálom, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ur is megengedheti magának azt, hogy itt a „Gotterhalte“-t dicsőítse és kimondja azt, hogy az egyike a legszebb daloknak. (Mozgás és derűtség a szélsőbaloldalon.) a mikor igen jól kell tudnia mint okos embernek, hogy annak a dallama teljesen jelentéktelen szerepet játszik. A „Gotterhalte“ egy politikai aktus, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a „Gotterhalte“-nek szomorú története van. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az a története, hogy még valahányszor ez a nemzet vértett, valahányszor ez a nemzet könnyezett — és ez igen sokszor megtörtént vele — mindig a „Gotterhalte“-t huzzák neki hozzá. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

(Mozgás.) Ezt óhajtottam szóvá tenni, és ismét kérem a t. honvédelmi miniszter urat, mint tegnap is, legyen szives odafenn megmondani, hogy ha IV. Henriknek Páris megért egy misét, hát Magyarország is megér egy nyelvet; (Élénk tetszés és helyeslés a szélsőbaloldalon.) megéri azt, hogy egy ilyen szép, tisztességes, poétikus és jó nyelvet megtanuljanak annak az országnak a birtokaért, (Élénk helyeslés és tetszés a bal- és a szélsőbaloldalon.), a mely századok óta az övék és rendelkezésükre áll. (Élénk helyeslés, tetszés és taps a bal- és a szélsőbaloldalon. A szónokot többen üdvözlök.)

A nagyváradi halott vádja.

(Gyilkos párba)

Nem szenzáció hajhászásból, de a tanulságok okáért említjük meg a váradi legújabb gyilkos párba esetét. Ott most halva fekszik egy ur-ember, a kiról a váradi lapok egyértelműleg azt írják, hogy általános biz-teletnak örvendett és hasznos, munkás tagja volt a váradi társadalomnak.

Ez az előkelő társadalmi ember, hivatásából kifolyólag, mert ügyvéd volt, megbízás folytán, kötelességéhez képest eljárt egy másik nem vad, de szinte társadalmi ember, bizonyos nevezetű Veiszlovits Gyula földbérő — ellen, a kinek más esetben a Debreczenben is ösmert Czeiterer nyugalmazott es es kir. kapitánnyal volt durva es erőszakos összeütközése.

Ez az ember most egy embertársa életének végére jrt. A kötelessége szerint ellene eljárt ügyvéd az utcza erőszakosan megtámadta es felpofozta.

A vaderőszak ezen büntetésre méltó támadása most már vértel is be van festve es halotti koszorúval is megvan koronázva. Ugyanaz a munkás, társadalmilag is tevékeny, családfentartó ember az áldozat, a kit az utcza erőszakos támadás is sújtott.

A mi hézagos törvényeink, a mi ferde felfogásaink mellett mást nem cselekedhetett az arczul vert ügyvéd, minthogy két jóbarátját felkérvén lovagias elégtételt kért az utcza támadótól. A ki azt — lévén ő lovar, készségesen is megadta.

Azután szembeállottak. Külöttek a pisztolyt. Az utcza támadó most már golyóval is beferezte a munkáját. Derékon lötte az ügyvédet, ellenfelét, es aztán, mint a ki dolgát jól végezte, lovaghoz illő nyugodtsággal, befüggönyözött bérkocsijában, tovább kocsikázott.

A halálosan sebesült áldozat, bizonyos nevezetű Pallay Lajos ügyvéd, mielőtt kiszenvedett volna kibékült a földiekkel, a paptól fölvetta az utolsó kenetet, midőn annyit mondott az ágyánál sirdogáló testvérének:

— Látod, jó ember voltam egész életemben, minek bántanak . . . Aztán, még a kinos testi szenved-

dések martir koronáját is keresztül szenvedvén, meghalt. Már nem panaszkodik, már nem jajgat többé. De fölmeredt, megüvegesedett szemében ott borong a fagyos vád. Gyilkosát nem átkozza, mert keresztény volt. De vádolja a társadalmat, vádolja a törvényhozást, mely szentesíti és jogossá teszi az ilyen gyilkolásokat . . .

Azonban még a kiontott vérnél is megdöbbentőbb, hogy nem értik meg a halott vádját és a társadalom, a törvény inkább keresi a kegyét a lovagiköntösös gyilkosoknak, mert a ripők-ségnek, a bestialis erőszaknak nálunk gyilkolni is szabad, csak a párbaj szabályok legyenek pontosan betartva. . . . Az áldozatot felejtik, de a gyilkos tekintéllyel emelkedik társadalmunkban; hát nem iszonyu, hát nem megdöbbentő, hát nem fojtogató indus felfogás ez ?

Mégis ezzel a rémmel, a törvényhozás termében, az igazságügyi tárca tárgyalása során nem mertek a képviselő urak szembeszállani.

Paulus.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap vasárnap a következő sorrendben tartanak meg: Nagytemplomban: Könyves Tóth Kálmán ev. re. lelkész. Kistemplomban: Diesóffii József ev. ref. lelkész. Újtemplomban: Mitrovics Gyula ev. ref. lelkész. Ispótyában: Szabó Bertalan segéd lelkész. Csapókerti imaházban: Kovács Zsigmond népiskolai felügyelő.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Bartha György prédikal.

Mennyi értékű vagyona van Debreczen városának ?

A város vagyonleltárának pontos és részletes összeállítása végleg megtörtént. Már a legutóbbi közgyűlésen terjesztette elő a tanács, de a közgyűlés azt határozta, vizsgálja át előbb a felügyelőbizottság, majd csak azután az e hó 9. én. tartandó rendkívüli közgyűlésen veszi tárgyalás alá. A felügyelőbizottság az utasításhoz hiven átvizsgálta vagyonleltárt s csekélyebb módosításokkal helybenhagyta. A vagyonleltár tehát készen van s a jog és p. ü. bizottság ma d. u. tartandó ülésén tárgyalás alá is veszi. A pontosan összeállított leltári kimutatás alapján közöljük, mennyi értékű vagyona van Debreczen városának. Megjegyezzük, hogy a cselekvő tőkék és hátrálékok, ez utóbbi különben óriási összegre rug, — adatait az 1901-ik évi zárszámadás alapján illesztették be a aogyon leltárába.

A város vagyon leltárának értéke a következő :

Fölbirtokokban:	20.337.825 kor.		
Erdőség:	8.483.170 "		
Épületek értéke:	10.485.326 "	42 fil.	
Az ingatlanok értéke összesen	39.306.321 kor.	42 fil.	
A vállalatok (nagyerdei fürdőház, vágóhid, szeszkereskedés nyomda, tégla-gyár, világítási vállalat) értéke:	1.334.631 kor.	01 fil.	
Butorok, felszerelések értéke:	288.606 "	65 "	
Közművek, (csatornázás, kövezet, járda, gútivasut) értéke:	490.272 "	15 "	
Állatállomány (legnagyobb részben a ménes) értéke:	94.800 "	— "	
Takarmány anyagi értéke:	296.101 "	38 "	
Javadalmak, (bor és husfogyasztási adó, bor és szesz-fogyasztási adópótlék kezelés, az államtól italmérségi kártalanítás címén kapott összegg tőkéje, kövezet, ár, vásárterek jövedelme, hely-venedek, vadászat, halászat) értéke:	5.818.438 "	40 "	
Cselekvőtőkék összegének, (állampapírok, részvények, takbetétek és legnagyobb részt azon alapok értéke, melyek a házipénztár tulajdonát képezik) értéke:	7.089.032 "	76 "	
Cselekvő hátrálékok összege 1901. decz. 31. volt	765.923 "	40 "	
Pénztár maradvány ugyan akkor volt	4696 "	57 "	

A városi vagyon összes értéke tehát kitesz 55,488.823 kor. 74 fil.

A vagyonleltár összeállításával egyidejűleg Vecsey Imre tb. főjegyző szabályrendelet javaslatot is dolgozott ki arra nézve, hogyan kezeljék a város vagyonát s miként történjék a város vagyonának becslése. A rendkívüli, e hó 9-én tartandó közgyűlés tárgyalja le a vagyonleltárt s bizonyára elfogadja azt a fentjelzett, nagyon helyes szabályrendelet javaslatot is.

Bakonyi Samu beszéde.

A debreczeni II ik választókerület lelkes, fiatal Kossuth-párti követje, dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselő, fiatal barátunk újabb nagyhatású beszéddel vívta ki pártunk elismerését és halaját. Bakonyi Samu dr. újabban a honvédelemügyi tárca költségvetésének tárgyalása során szólalt fel a legnagyobb hatást és figyelmet keltező gyönyörű lelkes, igazán hazafias szép beszédevel. Ezen beszédet késve vettük tudósítónktól és így most azt teljes szövege szerint lapunknak csak a hétfői számában adhatjuk közre; addig szives türelmököt kérjük elvtársainknak. Ugyanitt megjegyezzük, hogy mai lapunk második cikkében különösen foglalkozunk a Debreczen és Hajdumegyeyei Kossuth-párt érdemes és valóban tevékeny országgyűlési képviselőiről.

Titkár beiktatás a debreczeni ker. és ipar-kamaránál.

Május elsejen iktatta be a debreczeni kereskedelmi és iparkamarai közgyűlés az új titkár, Szávay Gyula volt győri titkár a debreczeni főtítkári állásába. Ez állásban Szávay Gyulára feladatok várnak és ő a részletekre kiterjedő székfoglaló beszédben sorolta fel eszméit és terveit. A hosszantartóan megéljenzett és zajosan megtapsolt beszédre Szabó Kálmán elnök válaszolt és kitartást kívánt az új titkarnak. A közgyűlésen nagy számmal jelentek meg a tagok, majd folyótügyeket intéztek el. Este pedig Szabó Kálmán elnök adott az Angol-Királynő éttermében százötvenritékes vacsorát — Magyariek muzsikáltak. A felkészöntök sem maradtak el.

L. Somló Emma vendégszereplése.

A debreczeni színházban két nap óta nagy sikerrel vendégszerepel L. Somló Emma városunk szülőtte, a Magyar Színház volt jeles művésznője. Tegnapelőtt a Gyurkovich leányok Miczijét, tegnap Hannelét játszotta. Zsufóit nézőter gyönyörködött Somló Emma nagy művészetében. Ma este ismét a Hannelében, holnap vasárnap este a Két Tacsokban lép fel. A művésznő játékaról hétfői számunkban hosszabb közleményben emlékezünk meg.

A kaszinó és Kossuth Lajos arczképe.

Ösmeretes az a derék, hazafias indítvány, melyet a kaszinó agilis igazgatója, gróf Csáky Adorján tett, t. i. hogy a kaszinó festesse meg Kossuth Lajos arczképét. Az indítványt lelkesedéssel vette magáéva a kaszinó, melynek választmánya Szunyogh Sándor elnökletével tegnap tartott ülésén foglalkozott ezen székfoglaló beszédnek módoszataival. A választmány kimondotta, hogy Kossuth Lajos arczképét helybeli festőművésszel készítteti el s a leleplezési ünnepség előkészítésével Csáky Adorján gróft, Karap Móriczot, Sarvály Lőrinczet és Komlóssy Dezsőt, bizta meg. A választmányi ülésen Csáky Adorján és Karap Mór, hogy a kaszinó erős magyar nemzeti szellemének még nagyobb bizonyítékát szolgáltatassák, azt az ajánlatot tették, hogy saját költségükön megfestetik Deák Ferenc arczképét. A választmány köszönettel vette az elismerést érdemlő ajánlatot.

A rabsegélyző egyesület

f. hó 11-én, d. e. 11 órakor a városháza nagy tanácstermében évi rendes közgyűlést tart.

Egy öreg tanító ünneplése.

Kohut Mór negyven éves tanító tiszteletere jubileumi ünnepet rendeznek kártársai és az öreg tanító tisztelői, volt növendékei. Ez ünnep költségeinek a fedezésére gyűjtés is folyik, a mely felhívásra Lukács Sándor Budapestről 25 koronát küldött. Az adományt ezúton nyugtazza a rendező bizottság.

Theológus majális.

Még sokaknak élénk emlékezetében van az a nemes mozgalom, a melyet a theológus ifjuság a magyar tánc felújítása érdekében indított s a mely mozgalomnak a házfiaság ápolása mellett főcélja volt, hogy kitéve az ós kollégium falai közül megmutassák, hogy társadalmi téren is elismerést tudnak szerezni nevöknek. Most tovább haladva ismét egy ilyen szép eszme megvalósításán fáradoznak; május 21-én, a mely alkalommal az egyházkerületi gyűlés tagjai s az összes magyarországi prot. theológusok is városunkban időznek, a nagyerdői dobos pavilonban majalíst rendeznek.

Ev. ref. egyházi hírek.

A debreczeni ev. ref. egyház presbitériuma az április hó 27-én tartott ülésén el nem intézett ügyeket f. hó 4-dikén d. e. 10 órakor, a szokott helyen tartandó ülésén intézi el. Mivel ez már másodikzi meghívás a gyűlésre, így a jelenlevők többsége határozni fog. — Kiss Albert ev. ref. iskolaszéki elnök arról értesíti a Rakóczi utcai ev. ref. IV-dik elemi leányiskola növendékeinek a szüleit hogy a járvány miatt még mindig zárva lévő Rakóczi utcai elemi IV-dik leányosztály összes növendékei, mulhatatlanul jelenjenek meg f. hó 5-én hétfőn reggel 8 órakor Csapó utcán a Bacsay háznál, hol a tanulást előbbi tanteremek megnyithatóságig folytatni fogják.

A nagyváradi párbaj története.

Nagyváradról vett első értesülés, alapján halálhíret vettük a legújabb nagyváradi pilsztlypárbaj áldozatának, Pallay ügyvédnek. A lapunk más helyen, az újdonságok előtt írott „eicero” cikkünket ezen halálhír hatása alatt írtuk; de mint újabb értesüések érkeznek a halálosan sérült áldozat megmentését reménylik az orvosok. . . . A párbaj indító oka az, hogy Veiszlovics Gyula bérlo az utcán inzultálta Pallay Lajos ügyvédet és noha az ügyvédi kamara Pallaynak erkölcsi elégtételt adott, pisztoly párbaj lett a folytatás a melyben a sertett fel, Pallay Lajos ügyvéd halálos sebet kapott. Sorsa nagy részvetetben volt része, Veiszlovicsot, a ki egy régebbi pöréből kifolyólag bírói zártörést követett el, a bíróság a párbaj után letartoztatta. A hétfői tárgyalás után történt meg a végzetes találkozás az ügyvéd és ellenfele közt. Pallay Lajos a nepes Foutczan haladt, a mikor elebe toppant Veiszlovics és e szavakkal támadt rá:

— Pallay ur. az ön pörbeli eljárása perfid volt, hogy honorárium kell!

Ezzel kétszer arcul ütötte az ügyvédet, a ki a sertésért kihívatta.

A segédek három napig tartó tárgyalás után pisztolypárbajban állapodtak meg. A föltételek a következők voltak: Kétszeri golyóváltás 30 lépésről 5-5 lépés avánszál. A párbaj a varadi huszárkaszárnnyában történt meg.

A hetedik másodperczben Pallay Lajos három es fel lépést előre haladva lött,

de nem talált. ugyanekkor lépett előre Veiszlovics Gyula és a mint a pisztolya eldőrdült: ellenfele halálsápadtan ejtve el fegyverét, derékához kapott és összeroskadt. Az orvosok és a segédek odasiettek, levetkőztették a sebesültet s a két orvos konsztaltta, hogy az ellenfél golyója jobbról a hatodik és hetedik borda közt hatolt Pallay Lajos testébe. ▲ sebesültet föl vitték a kaszárnnya ügyeletes szobájába, sebet antiszeptikus kötéssel látták el. de a golyót nem vették ki, mert a sebesült nagyon elgyöngült s teljes egy óra hosszú feküdt eszméletlenül. Elhívták a sebesülthöz Vucskies Gyula dr. újjvárosi róm. kat. plebánost; hogy a haldoklók szentsegével lássa el. Ez alatt Pallay Lajos visszauyrtte eszméletét és megismerte az ágyához közeledő plebánost.

— Köszönöm, hogy eljött — sugta.

Fölvitte az utolsó kenetet, azután megcsókolta öcsését s ezt mondta neki:

— Látod, jó ember voltam egész életemben: minék bántanak.

Három órakor az orvosok kijelentették, hogy a sebesült, a kinek maját furta át a golyó, a körülményekhez képest jobban érzi magát. Négy huszar hordozható ágyon elvitte Pallay Lajost Szaniszió-utcai lakására.

A végzetes párbaj megtörténte után Veiszlovics Gyula Emil öcsésének Szilagy-utcai lakására hajtattott. Később Nagy Géza dr. ügyész utasítására megjelent nála két rendőrszót s letartoztatta Veiszlovics Gyulát, Ember Geza vizsgálóbíró elrendelte ellene a vizsgálata i fogságot. Veiszlovics fellebbezett s e föllebbezést hoinap tárgyalja a vadtanács. Mint a legutóbbi nagyváradi táviratunk jelenti, Pallay L. ataludta az eszszakát. Az orvosok remélik, hogy fölgyógyul, ha csak valami komplikáció nem jön közbe. A sebesült állapota javult. Veiszlovics Gyulát a varadi kaszinó egyhangulag kigolyózta. — Veiszlovics ellen a rendőrség is megindította a vizsgálatot, mert Veiszlovics agyonlövéssel fenyegette azokat, a kik miatt segédek, vagy esetleges becsületbírák ellene foglaltak állást. A nagyváradi jogakadémia ifjusága hétfőn gyűlést tart a párbajellenes akció megindítása dolgában. Mozgalomra készülnék az ügyvédi kamarában is.

Igaz barátság. Tíz év után a miap találkozás először két jó barát a Terezköruton. A visszonzlátásnak mindketten nagyon megörültek. Miután a váratlan találkozás a Török A. és Tsa ismert bankháza előtt tört ezt a sors utmutatásának tekintették s közösen egy sorsjegyet vásároltak Török bankházában. Az idő csak haladt, a sorsjegyet azonban nem húztak ki. A játsszók egyike elvesztette türelmét és midőn fizetni kellett volna, bejelentette barátjának hogy ő nem játszik tovább. Rövid gondolkodás után a másik elhatározta, hogy ő maga fizeti az egész sorsjegyet, azonban ugyanez alkalommal felszólította barátját hogy egy meg nem nevezhető jótékony célhoz járuljon hozzá 12 koronával. — Ezen kérelmet a régi jó barát készséggel teljesítette. Nyolcz nap mulva a sorssegy tulajdonosa örömmel jelenti, hogy „számunk nagy nyereeményt nyert!” „A mi sorsjegyük!” — kérdi a jó barát meglepetve — hiszen már én nem játszom!” — „De igenis, kedves barátom, mert a jótékony célra átadott pénzt sorsjegyük megújítására fordítottam. Ugyanis nagy ostobaságnak tartottam, hogy elhagyjuk a játékot éppen a fölhuzás előtt!” Igy kellene minden játékosnak gondolkozni. Mert ritkán fordulhat elő olyan eset, hogy

egyik barát titokban megújítsa a másik barát sorsjegyét.

Osztálysorsjegy-vevőknek.

kik kellemes és teljesen megbízható összeköttetésre sulyt fektetnek, ajánljuk a Nemzeti Pénzváltó részvénytársaságot, Budapest. Mert eltekintve attól, hogy eddig a legtöbbet itt nyerték, az intézet 330.000 koronát kitevő óvadéka, mely a legnagyobb a sorsjáték igazgatóságánál, már egymagában szintén teljes garanciát nyújt a sorsjegyvásárlókkal szemben elvállalt kötelezettségek rendes lebonyolítására nézve. Vidéki ügyfeleknek az intézetazon különös kedvezményt nyújtja, hogy a nyereeményeket bármely összegben, lejarat előtt is, kivanatra valamely nagyobb vidéki bank- vagy takarékpénztárnál jutalék és költségmentesen kifizetteti.

A tizedik osztálysorsjáték. Sohase volt szerencsére olyan nagyon szükségünk mint most. Nagyon időszerű tehát a m. kir. szab. osztálysorsjátékának beköszönte. Már nem új intézmény hazánkban az osztálysorsjáték, hiszen kilencz sorsjátéka megkedveltette közönségünkkel, és meggyökerezett a beléje vetett bizalmat. Kifogástalan működése, kezelésének abszolút korrektsége, szerencse esélyeinek rendkívül kedvező volta, nyereeményeinek sokasága és nagysága, a sorsjegyek vásárlását mindenki számára könnyítő osztályrendszer a magy. kir. szab. osztálysorsjátékot népszerűvé, sőt egyenesen közzükséggé tettek. A most kezdődő X. osztálysorsjáték első osztályára szóló sorsjegyek már kaphatók. Ennek az osztálynak húzását az idén május 22. és 23-án tartják meg.

Dr. Kovács József

ügyvéd irodáját a szomszéd házba, József királyi herczeg utca 8. sz. a. I. emeletre helyezte át.

FEKETE JAKAB uri divat, Kalap és fehérnemű üzletét (Debreczen Fótér, kistemplom mellett) a tavasz folyamán fővárosi mintára átalakíttatja építkezés és helyszüke végett igen olcsó szolid szabott áron lehet vásárolni, a fenti legjobb hírnévnek örvendő cégénél, hol elismert legszebb férfi divat újdonságok dus választéka található.

Nyilatkozat.

A szolvai gyógyviznek kellene dominálni a bel és külföldön egyaránt. Felülmulja a preblani, bilini és radcini drága külföldi vizeket.
Dr. Bókai egyetemi tanár.

A szolvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

3258—1902. áü.

Hirdetmény.

A Trázi kiskoruaik tulajdonát tevő a Kösélyszegeben levő tanyabirtok a **f. évi május hó 11-én d. e. 10 órakor** a városház 23 sz. hivatalos helyiségében tartandó árverésen 6 évre haszonbérbe adatik, az árverésre a haszonbérrelni szándékozók meghivatnak.

Kelt Debreczen sz. kir. város árvaszéknek 1902. évi ápril hó 23. napján tartott nyilvános üléséből.

Bészler Károly

tanácsnok,

árvaszéki elnök.

Dr. Tóbi Elek

jegyző.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvény társulat

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lőerejű nagyságban.

Magánjárók (uti mozdonyok.) 1800 gőzcséplőkészlet üzemben. Debreczeni képviselőség: **RÁHMER MIHÁLYNÁL** Piacz-utca.

BUDAPESTEN,

Külső Vaczi utca hetedik szám.

Elismert kitünő

hazai gyártmány.

**Értékpapir tulajdonosok
figyelmébe!**

Az 1902. V. t.-cz. értelmében
convertálandó:

- 4 1/2%-os Regále kártalanítási kölcsön kötvényeknek,
- 1889. évi 4 1/2%-os Máv. arany és ezüst kölcsön kötvényeknek,
- 1876. évi 5%-os Magyar keleti vasuti kölcsön kötvényeknek és
- 1888. évi 4 1/2%-os Vasuti beruházási kölcsön kötvényeknek

kicszerelését

4%-os korona járadék kötvényekre
az 1902. május 10-ig jelentkezőknek
teljesen **díjmentesen** eszközli
a Debreczeni Első Takarékpénztár.

Goldstein Mór

bankirodája

áthelyezett a

**József kir. herceg-utca
10. számú házba.**

A czethal kiállítás

visszavonhatlanul csakis vasárnap
május 4-ig marad nyitva.
Minden egyéb már tudva van.

381—1902 sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. birtoságnak V. 659/2.—1902. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Diósi János részére Aszódi Márten debreczeni lakostól 436 kor. 40 fl. tőke, ennek az esedékesség napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 89 kor. 30 fl. perköltség erejéig 1902. márczius 7-én bíróilag le és felülfoglalt és 810 koronára becsült butorok, áru állványok és pipákból álló ingóságok 1902. május 7-én d. u. 2 1/4 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Vendég-u. 4 sz. a. a Tisza palotában megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. évi ápril 12.

Bódogh Zs.
bírói kiküldött.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedró” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Valódi uradalmi tea vaj kilóként 1 frt 20 krért kapható Felegyházi János fűszer üzletében a Piacz és Miklós u. sarkán.

Eladó. 2 db. vasesiga (Flaschenzuge) és körülbelül 100 m. csigakötel, kenderből és 2 fahasáb (Kloben) a cethal kiállításban.

Eladó eséplőgép H.-Szoboszlón igen előnyös fizetési feltételek mellett, egy 8 lóerejű, jó karban levő eséplőgép, lokomobilal és teljes felszereléssel. A gép Clayton és Schuttlevorth-féle. Bővebb felvilágosítást ad válaszbélyeg melléklése mellett a „Szoboszló és Vidéke” kiadóhivatala. (Hajdu Szoboszló, városház épület.)

Eladó ház Debreczenben a Hatvan utca elején piachoz közel eső 8 sz. 415 négyszögöl területű házastelek kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Hódy Beláival Egyházter 17. Debreczenben.

Képviselőket keres mindenütt egy igen versenyképes, kizárólag megbízható **Safran export** cég. Ajánlatok **M. V. 2124 Rudolf Mosse, Wien** intézendők.

Fűszeres segéd ügyes de-tailista 20 éves, alkalmazást keres. Czim a kiadóban.

Kerestetik egy közepkeru alkalmas nő vidékre mint kiadó. ki a jó főzéshez ért és azt elvállalja egy magán élő özv. urinó házában. Czim a kiadóhivatalnál.

Eladó vagy kiadó. A vasut és esolnakazó tö mellett gyárhelyiségnek, ipartelepnek, alkalmas új épület, ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Kétmalom u. 11.

Egyszerű és diszes
Kerti lóczákat,
kerti és raktári
Vizfecskendőket.
udvari és községi
Kútszivattyukat,
kitűnő szerkezetű
Borsajtókat, szőlőzúzókat,
és minden építési
Vastárgyakat,
olcsó gyári áron
olcsó kézből ajánl
„Debreczeni Vasöntőde
és Géplakatosság”
Péterfia végén, a Hadházi utcában.

A legújabb

női ruhaszövetek, delain, batist, zephir és mindenféle mosóruha kelmek

óriási választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda cégénél
Kistemplom bazár.

Egyedüli butorgyár

Debreczenben.

Alapított 1875-ben. — Több érmmel kitüntetve.

SCHVÁRZ VILMOS

Cs. és kir. udv. butorgyáros.

Gyárhelyiség: Szálka-utca 5.
Üzlethelyiség: Piacz-u. 71.

Ajánlja

saját gyártmányu

és dusan felszerelt butorraktárát, valamint kárpitos butorait nagyválasztékban, díszítéseket mindennemű stílusban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jutányos ár mellett. — Javítások olcsó árban elfogadhatnak, pontos kiszolgálás biziosittatik. — Költsegvetés, rajz és mintákkal készséggel szolgálók.

Egy bolthelyiség

azonnal kiadó

WIENER ADOLF

ponyva és zsákkölcsönző
üzletében

Kossuth-utca 27 szám.

Mindenütt

még kis helyiségekben is kerestetnek ügyes ügynők egy kedvelt különlegességi áru eladására, mely, néli naponként 5 esetleg 25 koronát is kereshetnek. Ajánlközások, hivatkozással ezen lapra és az eddigi foglalkozás megnevezésére „Kereset” cz. alatt **H. Schalek** hirdetési irodájához Bécsbe küldendők.

Gyertyányliget (Kabolapojána)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei-he-yi gyógyhely, ásvány ürdő és vizgyógyintézet Marmarosmegyében.

Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ozundus, enyhe levegő, kitűnő és könnyen emészhető tiszta **vasforrások.** Teljesen berendezett vizgyógyintézet. **Legradikálisabb gyógsiker: Verszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál.** Kényelmes esinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak.
Idény: május-okt. Vasuti állomás N.-Boeskö.

Fürdőigazgatóság.

Egyedüli olcsó bevásárlási forrás

Lukács Vilmos Debreczen, Hatvan-u. 6.

Az építkezési idényre ajánlja dusan felszerelt

raktárát.

Aszfalt és kőfödél
lemezek carboli-
neum, kátrány,
kocsikenőcs, el-
szigetelő lemez,
cement, gipsz
hornyolt tetőcserep. John-féle szab. kitünő-
nek bizonyult keménytoldóit.

MELOCCO PÉTER cement és betonmű gyárának képviselője.
Elvállal facementtető és aszfaltlemezeli tetőfedéseket. mindennemű be-
tonmunkát.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL

orvosi kitünőségek által mint dr. Braun tanár, udv. tanácsos, dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag dr. Krafft-Ebin tanár, udv. tan., dr. Monti tanár lovag dr. Mosetig-Moorhg tanár, dr. Nuesser tanár udv. tan., dr. Schauta tanár, dr. Wofeinlechner tanár által gyakran használtak és legjobban ajánlják.

Gyöngék és lábbadozóknak.

Kitüntetések: XI. orvosi congressus Róma 1894 IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894. Kiállítás Venedig 1894. Kiel 1894. Amsterdam 1894 Berlin 1895. Páris 1895 Quebec 1896. Turin 1898. Quebec 1897. Canca 1900. Nápoly 1900. Páris 1900.

Több mint 1200 orvosi elismervény.

Ezen kitünő, újra élesztő szer kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. Uvegokban 1/2 liter á K 2.40, 1 liter á K 4.40 árusítatik minden gyógyszerárban.

I. Serravallo gyógyszerár Triesztben.

Mészáros Miklós
m. kir. szabad. osztálysorsjegy-főelárusító

Budapest, VIII., József-körút 22-24. sz.

Ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek közvetlen beszerzését főelárudájából

1/8	1/4	1/2	1/1	Küzás május 22 és 23-án
1.50	3.—	6.—	12.—	

Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérem.

Megérkeztek

a legjobb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Blouz selymekben, Tennis, Chiné és De laine szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen Rózsater.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek.

Egy szelvény 3.10 mt. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó) }
hosszu, tetjes uri öl. " 6. " és 6.90 jobb }
tönny (kabát, nadrág) " 7.75 finom }
mellény) ad ára csak " 6.65 finomabb }
" 10.— legfinomabb }

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 12 frt. valamint felüli szöveteket, turista lodeneket, legfinomabb kangarnokat stb. káid gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Minták szállításiért jótállás. A magánfelek elővettemek szövetet közvetlenül felelő czegetül a gyárhelyiegből rendelni

SANTAL EGGER

gyógyító erejével felülmalja a külföldi szereket.

Kipróbált, orvosilag ajánlott

jó szer, hólyag és húgyúti és minden oly esetben, hol az orvosok Santal olajat, Copaivát vagy Cubebát ajánljának. A

SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt meglepő sikeres hatású az ifjúság bántalmainál. Az orvosok is kedvelik és rendelik 1 üveg ára 3 kor.

Vidékre a pénz előzetes beküldése után bérmentve 3.40 kor. Csak a törvényesen védett tigris-tej védj. valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban Fő és széküldési raktár "Nádor gyógyszerár"

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla és Muraközy László gyógyszerárban.

szőlő peronoszporája ellen

való védekezéshez legjobb anyag a Dr. ASCHENBRANDT-féle

Bordói-por.

Leszállított ára Budapesten:

50 grammos zsákokban a kilogramm 60 fillér

10 és 5 kilogrammos zsákokban a kgr. 64

Használata olcsóbb, biztosabb. a levélhez jobban tapad, mint a rézgálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar óvári m. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fényes eredménye. számos magyar gazda bizonyítványa bárkinék díjtalanul megküldetik.

Bordói por ezenkívül kitünő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabonacsávázásra és baromfiólok fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

"Magyar Mezőgazdák Szövetkezete"

Budapest, V. Alkotmány-u. 31 sz.

Viszontelárusítók keresetnek!

A m. kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil cseplőgép és „MIL-
LENNIUM” aratógép gyártmányai a
párisi nemzetközi kiállításon leg-
nagyobb kitüntetést, a GRAND
PRIX-t nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci körút 32-ik szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSEPLŐKÉSZLETEIT
14, 16, 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT s végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló, marokrakó és kévekötő
aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-
rendszerű aczelöntésű ekefüvel ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: **MÁRKUS J.** Debreczen.

Klimatikus
gyógyfürdő

Szolyva-Hársfalva

Hidegviz-
gyógyintézet

(BEREGHEGYE.)

(Vasuti állomás.)

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és
sétányok.

Gyógyeszközök:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes
savanyuvíz és fürdők, ez idén ujonnan és
ezelszerűen alakított sós és fenyőbeleg-
zési intézet, villany-massage, természetes
melegtej, juhsavó; mindezek ezelszerű
használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.
Jármánymentes hely. — Gyógyszertár. —
Allandó fürdőorvos. — Két vendéglő.

Kitünő ellátás és lakás.

Gyógyjavallatok:

Tüdőbajok, malária (mocsarláz), vége,
hörg- és tüdőhurut, emésztetlenség, máj
és lépdegánatok, vizeletgyulladás, specifikus
s görvélies csontbántalmaknál Mindenféle
idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria,
szédülés, nehéz légzés, hypochondria, Vér-
bajok, kőszvény, görvély, bujakór, delirium
trem, potat. Nőbajok, fehérfojás, sápkór,
havi zavaroknál.

— Elsőrendű cigányzene. —

Idény: májustól októberig.

Prospectussal és egyéb felvilágosítással szí-
vesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Hazai gyártmány.

NEMES GÁBOR

Debreczen, a városházával szemben

ajánlja legjobb anyagból készült saját gyártmányú

női, férfi és gyermek cipők

— kiváló nagy raktárát. —

Az összes raktáron levő cipők saját műhelyemben, személyes felügyelet-
alatt készülnek. Kérem az árak kitűnőségéről és az árak olcsóságáról személyes meg-
győződést szerezni.

Hazai gyártmány.

Raktárheijiség változtatás miatt a raktáron levő

Cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá

Főzőedények, takarékkonyhák, épületvasalások, gazda-
sági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, tölté-
nyek és peronospora fecskendők

nagy választékban

— a legjutányosabb árban kaphatók —

Kovács Gyula vasüzletében

a Bika szálloda mellett.

Árleszállítás

1902. május 1-től.

Pirszén (Cox)

1 mm. 3 K. 60 f.

Debreczen sz. kir. város
légszeszgyárában.

Ugyanott

fekete kőszén kátrány

1 mázsa 8 kor.

Nagyban vevőknek és elárusítóknak kedvezmény.

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként 1000 korona is ke-
reshető könnyen, kockázat nélkül,
becsületes uton. Irja meg címét
G. 51. sz. a.

Andas Annoncen-Bureau des „Mer-
kur” Nürnberg Mendelstrasse 23.

441—1902. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V.
813/2—1902. sz. végzése folytán köz-
hírré tételik, miszerint Litzmann Ig-
nác részére Kupfer József és Grosz
Sámuel debr. lakosoktól 240 kor. tőke,
ennek 1901. decz. 5-től számítandó
5% kamatai és eddig összesen 48
kor. 39 fl. perköltség erejéig, 1902.
márcz. 26—27-én bíróság felül foglalt és
1324 koronára becsült butorok és
egyebekből álló ingóságok 1902. évi
május hó 9-én d. u. 3 órakor kezde-
tét veendő és Széchenyi u. 40 sz. a.
és Hatvan u. 47 sz. a. megtartandó
nyilvános birói árverésen a legtöbbet
ígérőnek azonnali készpénzfizetés mel-
lett, szükség esetén becsáron alul is el-
fognak adatni.

Debreczen, 1902. ápr. 22-én.

Sugár Gyula
birói kiküldött.

„Rudolfsbad“ vizgyógyintézet

Reichenau, Alsó-Ausztria.

Bécsből 1 1/2 óra távolságban, Reichenau-Payerbach déli vasuti állomás.

Teljesen berendezve **hydrotherapia, vilányos gyógy mód, gépies gyógytornászat, meleg éghajlati kezelés, szénsavas fürdő, fenyő fürdők, homok fürdő és fangóra.**

Idény: május 15. októberig.

Május 15-től jun. 15-ig kedvezmény. Ismertetést küld az igazgatóság.

Orvosi vezetés:

Dr. Bittner M.
és egy assistens.

Tulajdonos:

Waisnix J. W.
örökösei.

A női szépség
elérésére, tökéletesítésére és fen-
tartására legkínőbb és leg-
biztosabb a

FÖLDES-féle MARGIT-KRÉM

mely vegyítést, sem higanyt, sem ólmot nem
tartalmaz, teljesen ártalmatlan, zsirmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkenőés
pár nap alatt eltávolít szep-
őt, meafoltot, pattanást, bór-
aktát (Mitesser) és minden
más bőrbajt. Kisimítja a rán-
cokat, redőket, himlőhelyeket
és az arczot fehérre, si-
mává és üdévő varázsolja!
Legkínőbb óvszer a nap
és szél befolyása ellen

Ára: kis tegely 1 kor., nagy tegely 2 kor., Margit-
hőlgypor (3 féle színben) 1,20 k., Margit-
szappan 70 fl., Margit fogpép (Zahnpasta) 1
Margit arczvíz 1 kor.

A közönség megrögzöttségét célzó után-
zatoktól óvakodjunk.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes bekü-
ldése után küldi a készítő:

Foldes Kelemen, gyógyszerész Arad.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és
illatszert kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: (B)

Balázs Ö. Füleki, L. Kovács N.
Mihalovits, Muraközy, Rotschnek
V. Emil, Szilc Ferencz, Tóth Bela
gyógyszertárakban, Jósá és Jóna
drogner ádjában.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** hasz-
nálata mellett, melynek üvege 35 kr., va-
laha ismét fogfájást kap, vagy a szája büz-
lik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-
Winkler Ed., Wlen. 19 I. Sommergasse I.** —
Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a
„Kigyóhoz“ címzett gyógyszerárban. **Tóth
Bela** gyógyszerész. Határozottan kérjük
Bartilla-féle fogvizet. Hamisítás feljelentéseért
jó díjazás adatik.

Lamarche Albert
nagykarolyi parketgyártmányainak leraka-
lását vakpadlóra vagy aszfaltba rakva,
ugyszinte vakpadló, hajó és egyéb
PADOZATOK
elkészítését jótállás és jutányos árak mel-
lett elvállalja

Hoffmann István

a LAMARCHE ALBERT nagykarolyi par-
ketgyárának magyarországi bizalmasa.
Raktár és iroda:

Budapest, VIII. Kisfaludy-u. 6. Nap-u. sarkán
ahol mindig dus parket készlet eladásra is
Telefon. tartatik. Telefon

Turul permetező.

A jelenkor legjobb

peronospóra permetezője

javitott alakban, 1902. Modell, fényesen ki-
állotta a próbát. Teljesen szilárd, réz alkat-
részekkel egy perc alatt kivehető szél-
karámmal. Könnyű, jó és biztos munka.

== Kapható ==

Kontsek Géza

magkereskedésében, Kossuth utca 7.

Értesítjük

a t. közönséget, hogy

czipő, kalap, férfi és női

divatüzletünket

Főtér, Szikszay ház, a nagytőzsde mellé

helyeztük át.

Tisztelettel

Székely Jenő és társa.

4874—1902. sz.

Hirdetmény.

Az 1902. é. ápril hó 25-én kelt
4874 sz. végzéssel H.-Szoboszló—Szo-
vati törvényhatósági ut 4.0. szakaszán
levő hid helyreállítása 3950 kor. 03 fl.
összeg erejéig engedélyeztetett.

A fent említett munka kivételének
biztosítása céljából az **1902. május hó
9-ik napjának d. e. 9 órájára** az alis-
pán hivatalos helyiségében tartandó
zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak,
hogy a fentebbi munkálat végrehajtá-
sának elvállalására vonatkozó zárt aján-
lataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt)
a kitűzött nap 9 órájáig, a nevezett hi-
vatalhoz annyival inkább igyekezzenek
beadni, mivel a később érkezettek nem
fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlathoz az általános felté-
telekben előírt, az engedélyezett költ-
ségösszeg (illetve az ajánlati költség-
vetés végösszege) 5%-ának megfelelő
bánapénz vagy a bánapénznek az ál-
lampénztárnál [adóhivatalok vámhiva-
talok, sóhivatalok stb] történt letételel
igazolól pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vo-
natkozó műszaki művelet és részletes
feltételek a nevezett m. kir. államépi-
tészeti hivatalnál a rendes hivatalos
órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1902. ápr. 25.

Rásó Gyula

kir. tan. alispán.

Debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet.

Telefon 34.

Telefon 34.

Bor-árjegyzéke.

Ervényes 1902. május 1 től.

I. Asztali borok.

1 liter Kadarka	— — —	80 fillér
1 „ Siller	— — —	60 „
1 „ Mézes fehér	— — —	64 „

II. Pecsénye borok.

1 liter Olasz Rizling	— —	68 fillér
1 „ Veltelini	— — —	68 „
1 „ Ezerjő	— — —	80 „

III. Csemege borok.

1/2 liter Muskotály	— —	60 fillér
1/2 „ Carbenet Félasszu	1 k. 20 „	
1/2 „ Fehér burgundi Félasszu	1 k. —	
1 „ 1900 é. vörös félasszu	3 k. —	
1/2 „ Asszu	— — —	3 k. —

Üvegekért darabonként külön (8 kr.) 16
fillért számítunk, melyeket azok visszaho-
zása alkalmával ugyanazon árban vissza
fogadunk.

A debreczeni

Szőlő és Bortermelő Szövetkezet.

Simonffy-utca 2-ik számú városi bérház.

Eladó földbirtok.

A nádudvari határon fekvő tag-
birtok 817 holdat tevő — 1200 □ szá-
mitva — szántó, kaszáló és legelő, épü-
letekkel, kutakkal ellátva szabad kéz-
ből örök áron eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek
H.-Nádudvaron **Doby Sándor** tu-
lajdonossal

Restitutionsfluid
Kwizda-féle
Restitutionsfluid

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 üveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállók-
ban, a katonaság és magánosok nagyobb istállókban
használatban van nagyobb munkánál elf-és utérsi-
től, bezamoknál, mak meresség, néi stb., az icom-
fásnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a
fenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Ma-
gyarországon valamennyi gyógyszerárban és
gyógyüzletben.
Főraktár: Kwizda Ferencz János körüli gyógyszerész,
Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi
és bolgár lejtelen udvari szállító.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller**

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölőül al-
kalmaztatik készvényél, csúznál és megpillestetel.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevár-
laskor óvatossak legyünk és csak a
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony-
védjeggyel és a „Richter“ üzégjeggyel
fogadjunk el. — 80 fl., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa.
.. csász. és kir. udvari szállítóok. ..
Rudolstadt.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közege a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**X. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a forrasítóknak áru-ítás végett kiadattak. — A **Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik :

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. Tizedik sorsjáték. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Negyedik osztály		Ötödik osztály		Hatodik osztály	
Betét 12 kor a.		Betét 20 korona.		Betét 32 korona		Betét 40 korona.		Betét 32 korona.		Betét 24 korona.	
Huzás: 1902. máj. 22. és 23		Huzás: 1902. jun. 18 és 19.		Huzás: 1902. jul. 15, 16, 17.		Huzás: 1902. aug. 13. és 14		Huzás: 1902. szept. 3. és 4		Huzás: 1902. szept. 24-től okt. 21-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 a	60000	1 a	70000	1 a	80000	1 a	90000	1 a	100000	Korona	
1 a	20000	1 a	25000	1 a	30000	1 a	30000	1 a	30000	1.000.000	
1 a	10000	1 a	10000	1 a	20000	1 a	20000	1 a	20000	(Egy millió)	
1 a	5000	1 a	5000	1 a	15000	1 a	15000	1 a	15000		
3 a	2000	3 a	3000	3 a	10000	3 a	10000	3 a	10000		
5 a	1000	5 a	2000	5 a	5000	5 a	5000	5 a	5000		
8 a	500	8 a	1000	8 a	2000	8 a	2000	8 a	2000		
30 a	300	20 a	500	10 a	1000	10 a	1000	10 a	1000		
50 a	100	60 a	300	70 a	500	70 a	500	70 a	500		
900 a	40	5900 a	80	4900 a	180	637000	900 a	170	663000		
9000 nyer. Kor. 240000		4000 nyer. Kor. 477000		5000 nyer. Kor. 898000		4000 nyer. Kor. 934000		4000 nyer. Kor. 1061000			

Az I. osztály huzása 1902. május 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a **Magyar kir. állami ellenőrző hatóság** és kir. közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna utca felől.) — Sorsjegyek a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1902. ápr. hó 27-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Nyerem.	Korona	Nyerem.	Korona
1 a	600000	1 a	600000
1 a	400000	1 a	400000
1 a	200000	1 a	200000
1 a	100000	1 a	100000
1 a	60000	1 a	60000
1 a	40000	1 a	40000
2 a	30000	2 a	60000
3 a	20000	3 a	60000
20 a	10000	20 a	200000
50 a	5000	50 a	250000
400 a	2000	400 a	800000
720 a	1000	720 a	720000
1000 a	500	1000 a	500000
27800 a	200	27800 a	5560000
30,000 nyer. és 40		9,550,000	

Egyedül valódi angol THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem miatt áll.

Alteiler echter Balsam
von der Schutzengel-Apotheke
in Prag
A. Thierry in Prag
1807-1902

E balsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utóérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek káros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebbi bajokból is. 2. Kifűző hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgyöresét s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalmaktól s kigyógyít a Hamorrhoidákban, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröghadaskor s általában minden fog- s szájbajoknál, megszűnteti a felülfogást, a száznak s a gyomornak büszét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és beibajoknál, u. m. sebeknél, lázhőlyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszűnteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezeyű **apácza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előrefizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos mértéig akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia kenőcsöt** használják, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utóérhetetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sörvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontveszedéseknél, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, száika, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinővés, képződmény, karbnükulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgtyülés, a lábunk járás közben történt kisebesülése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyűlt vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pragada” a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyhatásában utóérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segítség, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bionyos, hogy az ön kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim **Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pragada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészknél.

1807—1902 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a debreczeni ref. egyház végrehajtonak Váradi Pálné Nagy Julianna elleni végrehajtási ügyében a debr. kir. tszék a debreczeni kir. jbiróság területén levő a debreczeni 1161 sz. tkvben A + 1206/a. hrsza felvett 2957 régi névsor sz. házastelekre az 1881. évi LX. tcz. 156 § a értelmében egészben 2498 kor.-ban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árvers elrendeltevén, annak foranatosítására határidőül **1902. évi június hó 5-dik napjának d. u. 3 óráját** e kir. tszék árverési termében kitűzetett.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási aron alul is elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen sz. kir. város rendőrségénél és hirdetményi tábláján tekinthetők meg.

Kelt a debr. kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. február hó 22. napján

Hegedűs
kir. tszéki bíró.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.
(száját házában)
Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészből fölödhettek, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállítanak és ami a festék színtisztségét és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyancsak utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Friss
Liptói májusi túró
elősmert legjobb minőségben ajánl
Makovicky Péter Liptó-Rózsahegy.
Egy posta szelencze 5 kg. K. 5,34 franco.

MIERT
van annyi utánzat?
MERT
a valódi Eisenstädter-féle
Linoleumpadló zománcz

a törv. bej. „vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Bejegyzett Az Eisenstädter-féle

Védjegy Eisenstädter-féle „Vas lovag” Linoleumpadló zománczot a törv. bejegyzett „Vas lovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
lack és festék gyára.

Kapható Debreczenben: Békes Emil, Csanak J., Félégyházi János, Fritsch Károly, Ganovszky Lajos, Geréb F. Utóda, Kontsek G., Czegedy és Polgár, Party Ezerencz, Rickl József Zelmós, Roth Antal, Sesztina Lajos, Komlósy Lajos, Teresi József és Tóth Kálmán cégeknel.

Csipke függönyök tisztítása
a szék elrongálása nélkül.

Konyári Sóstó fürdő

megnyitás május hó 4 én.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszét, csontvelő lob, összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuszos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Mórincz Ernő** pocsaji th. járás-orvos.

Jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok, személyes felügyeletünk alatt állanak) és a mi fő, igen mérsékelt díjszabások mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N. Létai vonalon. Posta és távirat állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel a **Konyári Sóstó fürdő vállalat** igazgatósága.

Minden gyártmányu kerékpárreszket raktáron tartunk.

Schweitzer Testvérek

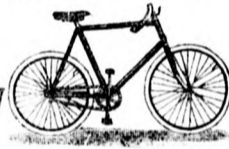
DEBRECZEN,

Piacz-utca 56. a megyeház mellett.

Üzletek:

Miskolcz,
Rimaszombat, Jászberény

Ajánlunk:

Kerékpárokat

elsőrangú angol és német gyártmányokat, hölgyek és urak részére meglepő hasznos szabadalmakkal védett újításokkal.

minden rendszerű varrógépeket családi és ipari használatra. Különleges himző és gomblyukvarró gépeket fehérnemű, férfiszabó és bőrmunkához, nyerges, kalapos és szíjgyártó gépeket stb.

Kényelmes részletfizetésre is a legelső gyári árakban.

Nagy mechanikai varrógép és kerékpár zománczozással és nikkelezéssel berendezett javító műhely.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Minden gyártmányu kerékpárreszket raktáron tartunk.

Kerjen ön kerékpár és kerékpárresz árjegyzéket tőlünk.

Kerjen ön kerékpár és kerékpárresz árjegyzéket tőlünk

kifogástalanul
Hrabéczy Antal

kelmetestő és vegytisztító intézetében eszközöltetik.

Debreczen

Széchenyi utca 42 sz.

Üzlethelyiség az utcára.